

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горвий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували* В. Бондаренко, С. Горова, Ю. Половинчак, А. Потіха. *Адреса редакції:* НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044)524-25-48, (044)525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbuv.gov.ua/siaz.htm1. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 21
(23 березня 2010 р.)**

ЗМІСТ:

У ЦЕНТРІ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	5
АКТУАЛЬНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ	18
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	20
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	25
ПОЛІТИКА	31
ЕКОНОМІКА.....	35

КИЇВ 2010

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Президент України провів перше засідання Комітету з економічних реформ

Під головуванням Президента України В. Януковича відбулося перше засідання Комітету з економічних реформ.

Відкриваючи засідання, глава держави наголосив: сьогодні Україна має зробити вибір – обрати для себе «сценарій стагнації і життя одним днем» із популістськими обіцянками, чи рухатися шляхом глибинного реформування для якісного ривка у національному розвитку. «Ми прийшли до влади саме для того, щоб дати країні зміни, дати нове дихання. Ми відкриємо людям нові перспективи через повноцінні реформи», – сказав В. Янукович, закликавши присутніх «не кидатися красивими словами чи гаслами», а ефективно працювати на державу та її громадян.

«Реальні економічні реформи треба починати негайно. Незважаючи на складне фінансове та економічне становище, я впевнений, що ми вийдемо з кризи сильнішими і зробимо якісний ривок на шляху до нашої стратегічної мети – через 10 років увійти у двадцятку найрозвинутіших країн світу. Це реальний шлях», – наголосив Президент.

Стратегічними пріоритетами сьогодні глава держави назвав: підвищення стандартів якості життя громадян, розбудову динамічної модерної економіки, забезпечення ефективної та справедливої політики стабільної державної влади.

На думку Президента, у нинішніх непростих умовах для кардинального покращення життя людей – від освіти та медицини до робочих місць і гідного пенсійного забезпечення – потрібні не пусті розмови чи популістські дотації з бюджету.

«Це можливо лише на основі динамічного інноваційного росту економіки, росту, який буде генеруватися ринковою ініціативою мільйонів приватних підприємців», – сказав він, відзначивши надзвичайну актуальність завдання щодо вироблення і втілення програми системних економічних реформ.

«Базовим у нашій роботі я бачу принцип публічності та прозорості», – підкреслив глава держави. – «... Дуже важливо, щоб реформи були підтримані суспільством». Відтак, відзначив В. Янукович, максимальна публічність має бути серед основних принципів діяльності Комітету з економічних реформ – як на центральному, так і регіональному рівнях.

Глава держави також висловив переконання, що активну участь у розробці концепції економічних реформ мають брати голови ОДА. За словами Президента, він уже поставив таке завдання новопризначеним керівникам областей. «Я хотів би, щоб голови ОДА були також ініціаторами деяких пілотних проектів, без яких

нам не вдасться рухатися вперед. Таку ступневість нашого руху ми з вами у найближчому майбутньому повинні визначити», – сказав Президент України.

«Я вважаю, що люди зрозуміють, в якому напрямку пропонується рухатися. Тому ще раз повторюю: публічність – передумова для успіху реформ», – переконаний В. Янукович.

Президент підкреслив, що хоче бачити професійний і системний підхід до здійснення реформ. «Я хочу бачити реальну програму і, що найважливіше, механізми, через які вона реалізовуватиметься», – сказав він, нагадавши, що в Україні вже сформовано дієвий політичний механізм – є парламентська більшість, коаліційний уряд тощо.

Головним завданням уряду сьогодні Президент назвав стабілізацію макроекономічної ситуації в країні як фундаменту для подальших стратегічних реформ.

«Термінові і в більшості непопулярні заходи з подолання кризи – тимчасові. Це болісний, але короткий період, в якому ми маємо відкрити перспективу... Оперативна робота з гасіння пожеж має супроводжуватися якісними змінами стратегічного характеру. Консолідована політична модель відкриває нам можливість для реальних глибинних перетворень», – сказав глава держави. В. Янукович особливо наголосив, що йдеться, безумовно, про роботу, яка вестиметься з урахуванням досвіду успішних реформ провідних країн Європи і світу.

Президент підкреслив, що триматиме під жорстким контролем хід реалізації економічних реформ. «Я особисто контролюватиму якість впровадження реформ. Для цього ми з вами налагодимо систему моніторингу успішності реалізації програми реформ», – сказав В. Янукович. За словами Президента, йдеться про визначення чітких критеріїв якісних і кількісних змін, що мають бути досягнуті на кожному з етапів реформування. Також заплановано періодичні моніторингові звіти незалежних експертів, за підсумками яких відповідні програми вдосконалюватимуться або ж посилюватиметься кадровий склад виконавців.

«Першими союзниками у дієвому контролі та впровадженні реформ я бачу громадськість і медіа. До ваших сигналів я завжди уважно дослуховуватимусь. При опрацюванні програми нам потрібно не точкове докладання зусиль, а комплексний підхід з чіткими результатами», – сказав Президент України.

Глава держави окреслив п'ять основних напрямків програми економічних реформ.

Йдеться про забезпечення сталого економічного розвитку, комфортного бізнес-клімату та залучення інвестицій; технологічну модернізацію економіки і розвиток інфраструктури; створення умов для економічного розвитку регіонів (передусім, сільських територій і монофункціональних міст); формування нової якості міжнародної інтеграції та економічної співпраці; реформу соціальної сфери.

«Ми сформуємо нову модель для динамічного розвитку насамперед через реформу державних фінансів, прийняття податкового кодексу, формування

стабільності на грошово-кредитному та валютному ринках. Адміністративне навантаження на бізнес буде зменшено. Розвиток фінансового сектору відновить довіру до банків і забезпечить реальний сектор доступними кредитами та іншими ресурсами», – сказав В. Янукович.

Глава держави окремо відзначив виняткову важливість розвитку транспортної інфраструктури, ефективного реформування у сфері енергоспоживання та енергозабезпечення.

Говорячи про створення умов для економічного розвитку регіонів, Президент підкреслив: безумовно, таке завдання вимагає реформування міжбюджетних відносин.

Реформування соціальної сфери В. Янукович назвав на сьогодні чи не найбільш масштабним завданням влади.

«Щодо кожного з цих пріоритетних напрямків я чекаю від керівників робочої групи сміливих і водночас обґрунтованих пропозицій, які забезпечать швидкі зміни на краще», – сказав Президент України, звертаючись до учасників засідання.

Перший проект Програми економічних реформ, наголосив Президент, має бути готовий не пізніше, ніж через 60 днів. «Ми не маємо права змарнувати жодного дня. Ми повинні використовувати кризу для глибоких і системних реформ, як шанс для модернізації економіки», – сказав В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2010. – 22.03).

Кабінет Міністрів підготував проект «Державної програми економічного і соціального розвитку на 2010 рік»

Мінекономіки оприлюднило проект «Державної програми економічного і соціального розвитку на 2010 рік», який буде подано у Верховну Раду разом із проектом держбюджету.

Нова програма, оприлюднена через 8 днів після обрання нового уряду, містить сім напрямків.

Кабмін зобов'язується зберегти макроекономічну і соціальну стабільність, здійснити прорив в індустрії, зняти інфраструктурні обмеження, створити сучасну інноваційну систему і високоефективне агропромислове виробництво, інтегрувати Україну у світове співтовариство.

Уряд М. Азарова обіцяє підтримувати стабільність гривні, ліквідувати обмеження для роботи бізнесу, увести єдиний соціальний внесок і накопичувальну пенсійну систему, а також упроваджувати всі ті реформи, які декларували останні декілька урядів.

Серед іншого Кабмін збирається в 2010 р. збільшити виробництво автомобілів, судів, авіаційної і ракетної техніки, розвивати поновлювані джерела

енергії, у результаті чого споживання газу економікою має скоротитися на 6 %.

Із ключових макроекономічних показників у програмі зазначено лише розмір дефіциту бюджету – 4 % від ВВП.

Приріст виробництва аграрної продукції повинен скласти 2,1 % (раніше – 4,1 %), прогнози будівництва доступного житла – 16,3 тис. кв. м (1,1 млн кв. м).

До програми включені основні обіцянки кандидата в президенти В. Януковича і нового уряду.

Зокрема, запропоновано ввести податкові канікули для малого бізнесу, знизити ставки ПДВ (з 20 % до 17 %) і податку на прибуток (з 25 % до 16 %), підвищити ставку податку для доходів фізичних осіб понад 20 тис. грн, скасувати пільги з ПДВ (крім векселів), відкрити індустріальні парки.

Серед нових ініціатив – створення Банку сприяння розвитку і продаж Одеського припортового заводу, що дозволить виконати план приватизації в 10 млрд грн.

Також уряд гарантує приведення вартості електроенергії до рівня її собівартості (*Українська правда* (www.pravda.com.ua), *Вовремя.info* (www.vovremya.info). – 2010. – 22.03).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Ю. Половинчак, канд. іст. наук,
старш. наук. співроб.

Прем'єр і його команда

Перший місяць Президента В. Януковича при владі добігає кінця. Звісно, робити які-небудь узагальнення однозначно зарано – навіть класичні «сто днів», до завершення яких ще далеко, не завжди показові, але основні призначення в системі влади зроблено, а запропонована командою В. Януковича канва кадрових призначень дозволяє експертам пропонувати попередні прогнози, так само, як і висловлювати деякі застереження.

Найважливіші кадрові рішення, безсумнівно, стосуються розподілу урядових посад; не дивно, що саме формування Кабінету Міністрів, покликаного взяти на себе відповідальність за подолання кризових проявів, стало однією з найрезонансніших новин останнього часу.

Із процесом монтажу владної вертикалі пов'язана значна частина позитивних очікувань не лише в Україні, а й за її межами. Цей оптимізм – вперше за тривалий проміжок часу – має під собою ґрунт. Хисткий фундамент колишнього вимушеного співіснування, а часто і відвертого протистояння між Президентом і Прем'єр-міністром, який Україна і світ змушені були спостерігати протягом років,

нарешті змінився одноставним тандемом влади. Із призначенням М. Азарова новим главою уряду виконавча влада отримала єдність, а це вкрай важливо і необхідно, як для управління країною, так і для реформування економіки.

Наведена нижче оцінка директора Київського центру політичних досліджень і конфліктології М. Погребинського звучить в унісон з аналогічними висновками його колег. «Уряд вперше за всі ці роки являє собою розширену команду Президента. Ніякої війни між урядом і В. Януковичем не може бути за визначенням. Якщо комусь щось не сподобається – він просто піде з уряду, і цим закінчатися будь-які військові дії», – відзначає політолог.

Безсумнівною перевагою нового уряду є ідеологічна сумісність усіх його членів, що знижує можливість виникнення внутрішніх конфліктів. Більше того, аналіз попереднього досвіду роботи більшості членів Кабміну дозволяє впевнено говорити про спрацьованість команди. Прем'єр-міністр М. Азаров, перший віцепрем'єр А. Ключев, віцепрем'єр з аграрної політики В. Слаута, міністр палива та енергетики Ю. Бойко, міністр Кабінету Міністрів А. Толстоухов, міністр закордонних справ К. Грищенко, міністр з питань житлово-комунального господарства О. Попов, міністр юстиції О. Лавринович, міністр освіти та науки Д. Табачник, міністр економіки В. Цушко, міністр надзвичайних ситуацій Н. Шуфрич, міністр регіональної політики та будівництва В. Яцуба – управлінці, що мають тривалий досвід спільної роботи; більшість зайняли свої посади не вперше, оскільки посідали аналогічні в першому і другому уряді В. Януковича у 2003-2005 та 2006-2007 рр. Дехто з урядовців, як міністр фінансів Ф. Ярошенко, має довгий етап спільної праці з М. Азаровим.

За переліком прізвищ і посад у Кабміні чітко проглядається головне завдання, яке перед ним стоїть: уряд і Прем'єр покликані вирішувати нагальні проблеми, і першочергова – питання виведення країни з кризи. Експерти погоджуються: для України, що перебуває на межі втрати керованості та повної дезорганізації бюджетної політики і потребує в першу чергу наведення тут порядку, М. Азаров – постать відповідна. Стиль його економічного управління мав і, очевидно, і в майбутньому матиме достатньо критиків, але виконати поставлені перед урядом завдання, прагнучи при цьому залишатися «улюбленцем публіки» – неможливо. У цій ситуації важлива відсутність у М. Азарова надмірних політичних амбіцій і готовність виконувати необхідну роботу на ввіреній йому ділянці. «Я не буду Прем'єр-міністром. Я буду першим міністром в уряді Віктора Федоровича», – цитує «Українська правда» слова М. Азарова, що прозвучали на зустрічі Президента з фракцією.

До переваг М. Азарова варто зарахувати і готовність до непопулярних заходів та політичну мужність чесно визнати їх необхідність.

Небажання Прем'єра приховувати складність реальної ситуації, маскуючи проблеми заспокійливими обіцянками та передчасними переможними реляціями, чим частенько грішила його попередниця, – ще одне очко на користь М. Азарова. «Друга хвиля кризи намічається на 2012 рік. Ми все зробимо, щоб приступити до

реалізації реформ до цього», – запевнив він.

Позитивні очікування світових інституцій та компаній щодо діяльності уряду М. Азарова втілилися в окремі кроки, поки обережні, але, що головне, назустріч Україні: 11 березня міжнародне рейтингове агентство Standart & Poor's підвищила суверенний рейтинг України за зобов'язаннями в іноземній валюті та суверенний кредитний рейтинг та визначила прогноз за рейтингами як «позитивний». «Ми вважаємо, що формування нової правлячої коаліції і Кабінету Міністрів в Україні відкриває можливість для покращення координації політики та відновлення співробітництва з міжнародним валютним фондом», – заявив кредитний аналітик Standart & Poor's Ф. Гілл.

Звісно, ця реакція міжнародного рейтингового агентства на формування Кабміну швидше аванс для нової влади, і урядовцям доведеться докласти чимало зусиль, щоб отримати наступні «транші довіри» як всередині країни, так і за її межами. Перелік завдань, що їх необхідно вирішити для цього не лише чималий, переважна більшість його пунктів супроводжується грифом «невідкладно».

Отже, серед найбільш нагальних питань – необхідність розробити і подати в парламент проект бюджету на цей рік. «Основне завдання – відновлення керованості державними фінансами і державною структурою, вироблення антикризових заходів, які дозволять прийняти нормальний реалістичний бюджет, відновити стабільність усередині країни і довіру зовнішньоекономічних партнерів», – наголошує директор Центру соціальних досліджень «Софія» А. Єрмолаєв. Про відповідний намір – подати проект бюджету до парламенту вже у квітні – заявив і М. Азаров.

При цьому, на думку економічного експерта Б. Кушнірука, перед тим, як приймати і навіть розробляти бюджет, необхідно провести аналіз ситуації з державними фінансами (бюджет, держфонди, держпідприємства) з тим, щоб мати можливість хоч би зрозуміти, наскільки складна ситуація, що склалася. Потім необхідно виробити стратегію, як з цією ситуацією можна буде справитися і на підставі цього виробляти новий бюджет, вважає Б. Кушнірук.

Зауважимо: враховуючи, що на часі подання бюджетної резолюції на рік наступний, є сенс реалізувати давнє побажання експертів щодо середньострокового бюджетного планування – сконцентрувати увагу не лише на підготовці бюджету на поточний рік, а й визначитися з планами на наступний.

У контексті підготовки Державного бюджету уряду необхідно вирішувати проблему його «найчорніших дір». Під це визначення підпадає, у першу чергу, фіскальний дефіцит НАК «Нафтогазу», що стабільно формується внаслідок невідповідності ринковому рівню цін на газ для населення і регіональних підприємств теплокомуненерго, фінансується за рахунок збитків «Нафтогазу», які, у свою чергу, покриваються з бюджету. Давно актуальне рішення стосовно підвищення тарифів, до речі, вже проанонсоване віце-прем'єром з питань економіки С. Тігіпком, набуває характеру невідворотності.

Серед невідкладних завдань – необхідність реструктуризувати борги, вийти з

боргової пастки. При цьому Україні все ж доведеться, що визнав і Прем'єр, налагодити співпрацю з Міжнародним валютним фондом з тим, щоб мати можливість узяти черговий кредит. «Я сподіваюсь, що МВФ, прекрасно знаючи реальне фінансове становище України, відновить програму співпраці. Ми сподіваємось, що ця програма буде розширена і, найголовніше, – переглянута», – сказав М. Азаров.

Реструктуризація банківської системи – ще одне завдання, яке уряду у співпраці з НБУ доведеться вирішувати найближчим часом. Банківська система, хоч і витримала першу хвилю кризи, потребує санації – без її докорінного оздоровлення, відновлення платоспроможності і кредитної надійності, наступні кроки неможливі.

Паралельно з рихтуванням напіврозваленної української економіки вже сьогодні необхідно зміцнювати фундамент для її подальшого розвитку. У цьому контексті особливої актуальності набуває визначення макроекономічної моделі економіки, започаткування загальних макроекономічних заходів для її стимулювання на термін принаймні 1-2 років.

Навіть приблизний список невідкладних і першочергових проблем засвідчує складність ситуації, що потребує розв'язання зусиллями уряду. Слід також враховувати, що робота нового Кабміну супроводжуватиметься низкою ризиків, на які вже зараз звертають увагу експерти.

Першим у списку проблем, принаймні хронологічно, знаходяться ті застереження, що стосуються методів формування нової команди. Нагадаємо, основою, на якій вибудовувалася владна вертикаль, стала парламентська коаліція, що висунула кандидатуру Прем'єра М. Азарова і проголосувала за відповідне подання Президента.

Позитивні наслідки того, що в країні нарешті відновилася нормальна співпраця Президента, парламентської більшості та уряду, як вже зазначалося, не викликають сумнівів. Водночас, обраний новою владою інструментарій (як відомо, відповідність Конституції недавніх поправок до закону про регламент, які дозволили індивідуальне членство депутатів у коаліції і цим забезпечили існування пропрезидентської більшості у парламенті) виглядає небездоганно. Значна частина експертів висловлює більшу чи меншу занепокоєність щодо застосування методу вільних інтерпретацій не тільки до Основного закону, але і до існуючого рішення Конституційного Суду.

Сумнівність способу формування коаліції відзначають і західні експерти, але констатують при цьому, що інвестори та спостерігачі готові не педалювати хистку тему, оскільки прагнуть стабілізації політичної та економічної ситуації. «З політичної точки зору, є певні питання щодо способу формування цієї коаліції, але я вважаю, що ринок і європейські спостерігачі воліють заплющити очі на це заради стабільності», – визнає П. Ванхеке, глава «Ренесанс Капітал» в Україні, Білорусі і Центральній та Східній Європі.

Не виключено, що лояльне ставлення Заходу до ситуації, яку українська

опозиція називає не інакше, як «конституційним переворотом», визначила обіцянка Президента орієнтуватися на рішення Конституційного Суду. Офіційна версія, озвучена заступником глави Адміністрації Президента Г. Герман, свідчить, що у разі несхвалення судьями парламентської самодіяльності, Президент буде змушений розпустити Верховну Раду. Проте подібні обіцянки опозиційними експертами розглядаються, швидше, як спроба зберегти антураж конституційності, ніж як вияв реальної і беззаперечної поваги до Основного закону. Тим більше, що заяви інших високопоставлених «регіоналів» не виключають і протилежні за змістом сценарії розвитку подій. Так, голова фракції Партії регіонів, глава Регламентного комітету ВРУ О. Єфремов наголошує, що рішення Конституційного Суду України «розповсюджується на майбутні дії, а не на дії, які були проведені до його ухвалення». З огляду на це депутат заявляє, що «говорити про конституційність, неконституційність подальшої роботи Верховної Ради – просто неправильно з юридичної точки зору».

Експерти ж наголошують, що принциповішим було голосування ВР не щодо призначення нового Кабміну, а щодо відставки Кабміну Ю. Тимошенко. Максимум, що змінить рішення КС, навіть якщо воно буде не на користь чинної коаліції, це поява щодо Кабміну приставки «в.о.». У цій ситуації аналітики сумніваються у тому, що Президент піде на розпуск Верховної Ради.

Такий сценарій хоч і матиме достатньо логічне обґрунтування з точки зору політичної та економічної доцільності, але примусить поставити під сумнів виконання однієї з основних обіцянок В. Януковича – навести після «помаранчевих» порядок і повернути повагу до закону.

Існують і інші приводи, що підігрують негативні очікування опозиційних оглядачів. Один з них – явна та відверта орієнтація на главу держави, демонстрована в ході формування нової більшості і уряду, що опосередковано підтверджує раніше висловлюване занепокоєння щодо зосередження в руках В. Януковича «всієї повноти повноважень Л. Кучми», що мали місце до конституційної реформи. Президент, наголошують деякі ЗМІ, підписав зміни до закону про регламент, що всупереч Основному закону та вже існуючому висновку КС дозволив формування «подушної коаліції»; замість коаліції визначив кандидатуру Прем'єр-міністра, а замість глави Кабміну – склад уряду.

Власне, як зазначалося раніше, вибудова владної конструкції «коаліція – уряд – Президент» має багато позитивних моментів. Однорумцям управляти країною дійсно легше, ніж антагоністам, на яких, наприклад, перетворилися В. Ющенко та Ю. Тимошенко. З іншого боку, не варто ототожнювати легкість пошуку компромісу з формуванням єдиного центру ухвалення всіх рішень, що повністю позбавлений зовнішнього впливу та контролю.

Висловлюються застереження і щодо професіоналізму деяких урядовців. З одного боку, відповідність високим професійним стандартам М. Азарова, К. Грищенка, О. Лавриновича, А. Толстоухова, О. Попова і Ю. Бойка навіть відверто недружніми оглядачами під сумнів не ставиться. З іншого – дивує

призначення міністром економіки В. Цушка, якому доведеться працювати на настільки відповідальній ділянці, хоч і разом із таким кваліфікованим фахівцем, як віце-прем'єр С. Тігіпко. Не виключено, щоправда, що головні підходи в управлінні економікою визначатиме сам М. Азаров, а комітет з питань реформ, задуманий заступником глави Адміністрації Президента І. Акімовою і схвалений В. Януковичем, генеруватиме ідеї. Питання тут не стільки в управлінських талантах названих чиновників – щодо них якраз застереження, як правило, не висловлюються, скільки в доцільності підходу за принципом «семи няньок для економіки».

Директор Київського центру політичних досліджень і конфліктології М. Погребинський відзначає «деякий присмак реваншу у призначеннях». У зв'язку з появою в уряді постатей міністра внутрішніх справ А. Могильова та міністра освіти Д. Табачника політолог припускає: «неначе спеціально треба було показати: ви нас так, а ми візьмемо і саме цих людей поставимо».

Звучать, щоправда, голоси і на захист міністра освіти, який на нинішній своїй посаді поки що не заслужив нищівної критики; він не сприймається частиною громадськості в силу своїх поглядів. Проте, навіть якщо захисники міністра і мають рацію, це призначення ставить під сумнів ще одну інавгураційну обіцянку Президента В. Януковича шукати порозуміння між Сходом і Заходом України.

Як бачимо, застережень щодо роботи Кабміну звучить достатньо, а враховуючи, що громадя проблем, що загрожує країні, здатне з легкістю «поховати» будь-який уряд, є сенс прислухатися до висновків тих експертів, які називають новий Кабмін «урядом камікадзе», чіє завдання – розчистити площадку для проведення подальших реформ. І хоча і М. Азаров, і В. Янукович наголошують на тому, що «реальні економічні реформи треба починати негайно», економісти скептично налаштовані щодо досягнення чинним урядом у цьому питанні значного успіху.

Відсутність надмірного оптимізму щодо реформаційного потенціалу уряду багато оглядачів пов'язує і з відомим за попередніми періодами управлінським стилем М. Азарова.

Сьогодні економісти прогнозують, що за прем'єрства М. Азарова не вдасться уникнути «податкового терору», «відкатів» з ПДВ, преференцій великій промисловості, «висмоктування крові з малого бізнесу». «Азаров уже вибиває гроші» – так розцінили ЗМІ урядову постанову від 22 березня, згідно з якою підприємства, в статутному капіталі яких є корпоративні права держави, зобов'язані направити як дивіденди до держбюджету 30 % свого чистого прибутку за 2009 р.

Ускладнить проведення реформ і політична ситуація в країні. З одного, боку, будь-які дії уряду, швидше за все, супроводжуватимуться критикою опозиції. З іншого – представники Компартії вже позначили негативне ставлення до низки запланованих кроків нової влади, які мають непопулярний, характер, а це містить потенційні ризики для існування самої коаліції, а отже – стабільності роботи уряду і законодавчого забезпечення його ініціатив.

Ставлення націонал-демократів до новоствореної коаліції та уряду

Закінчилася нетривала коаліціада. У Верховній Раді створена нова більшість, яка сформувала новий Кабінет Міністрів. Щоправда суперечки навколо легітимності їх створення тривають, проте нові міністри вже не тільки призначені, але і представлені підлеглим.

Разом з тим, на думку опозиційних політиків, в Україні відбувся конституційний переворот. Про це заявили представники націонал-демократичних сил С. Соболев, Ю. Луценко, Б. Тарасюк та В. Стретович на спільному брифінгу у Верховній Раді.

За їх словами, зміни до порядку формування коаліції, які ініціювала Партія регіонів, є нічим іншим, як знищенням демократичних принципів. «Це є переворот. Це крок В. Януковича і М. Азарова до узурпації влади», – заявив заступник голови фракції БЮТ С. Соболев.

За його словами, В. Янукович вже в перші дні свого президентства зумів не лише розрахуватися з олігархами, а й порушив Конституцію України. «Те, що ми отримали сьогодні, – це незаконний антиконституційний шлях, шлях поневолення України антинародними силами – комуністами, «регіоналами» і зрадниками», – підкреслив «бютівець».

Такої ж думки дотримується і лідер «Народної самооборони» Ю. Луценко. «Сьогодні влада фактично захоплена тими, для кого Конституція є порожнім звуком і шматком паперу. Це виклик тим, хто вважає себе українцем і демократом. Єдина відповідь – це загальна мобілізація українських сил», – підкреслив Ю. Луценко.

У свою чергу лідер Народного руху Б. Тарасюк заявив, що Партія регіонів своїми діями повертає країну в 2007 р. «Сьогодні відбулося те, що і в 2007 р., коли Партія регіонів скуповувала депутатів як картоплю, щоб створити більшість під В. Януковича», – зазначив Б. Тарасюк.

Лідер Народного руху повідомив, що національно-демократичні сили будуть звертатися до ОБСЄ, Венеціанської комісії та інших міжнародних авторитетних організацій з вимогою «відреагувати на незаконні дії Партії регіонів і її посіпак».

Крім того, присутній на брифінгу В. Стретович закликав народних депутатів, які голосували за антиконституційний, на його думку, закон, покаятися. «Вони присягали дотримуватися Конституції, а сьогодні ми отримали 229 відступників», – сказав він.

За словами В. Стретовича, зміни до Регламенту Верховної Ради щодо формування коаліції – це крок назад і знищення пропорційної системи.

Він закликав громадян України дати належну оцінку Президенту В. Януковичу та Партії регіонів. «Їх підтримала одна третина виборців, а до двох

третин ми достукаємося», – запевнив В. Стретович.

9 березня біля пам'ятника Т. Шевченку в Києві відбулося «Віче», на якому була прийнята резолюція, в якій учасники акції закликали громадян України «протистояти антиукраїнській навалі» і об'єднатися для захисту України. «Ми заявляємо про жорстку протидію намаганням здійснити конституційний заколот в Україні, створити коаліцію у Верховній Раді та сформувати уряд у порушення Конституції України. Закликаємо всі національно-демократичні, патріотичні та реформаторські сили до об'єднання зусиль у об'єднаній демократичній опозиції та координації усіх подальших дій», – говориться в резолюції.

«Віче» постановило: утворити об'єднану демократичну опозицію, до складу якої увійдуть усі громадські та політичні сили, що відстоюватимуть національні інтереси.

На думку авторів звернення, це буде українська опозиція до незаконної антиукраїнської влади. Учасники акції поставили за мету:

- відстоювати європейський напрям розвитку України, включно зі вступом нашої країни до Європейського Союзу;

- захищати демократію, виборність усіх органів влади, права та свободи людини, насамперед свободу слова;

- боротися за створення соціально орієнтованої ринкової економіки, протидіяти засиллю олігархів у економіці та їхньому впливу на залежну від них владу, боротися за відокремлення бізнесу від влади та влади від бізнесу;

- боронити незалежність України, територіальну цілісність, недоторканність її кордонів;

- не допустити вступу України в будь-які міжнародні структури та об'єднання, які зазіхають на незалежність України або суперечать меті європейської інтеграції;

- зміцнювати енергетичну безпеку нашої країни, відстоювати збереження газотранспортної системи в державній власності, не допустити створення будь-яких консорціумів, які мають на меті відчуження ГТС на користь іншої держави;

- захищати статус української мови як єдиної державної, відстоювати національні цінності, власну історію, створювати та зміцнювати український інформаційний простір.

Лідером об'єднаної демократичної опозиції обрали Ю. Тимошенко.

Лідер БЮТ на прес-конференції повідомила, що опозиція вже формується. «Після призначення нового уряду, ми створили опозицію. 9 березня біля пам'ятника Великому Кобзарю ми проголосили створення об'єднаної демократичної опозиції, яка складається з парламентських опозиційних партій і включає БЮТ і «Народну самооборону». Саме ці партії і об'єдналися в єдину опозиційну силу», – сказала вона.

За її словами, ця команда вже давно визначила всі пріоритети, яких вона дотримуватиметься, – захист незалежності країни, європейський курс розвитку, захист національних ресурсів і стратегічних об'єктів, захист енергетичної

незалежності і ряд інших. «Наші пріоритети – захистити всіма доступними засобами незалежність держави, національну самоідентичність. Коли сьогодні зазіхають на нашу культуру, на нашу єдину державну українську мову, зазіхають на правдиву історію і на те, що дороге Україні, – наша стратегія полягає в захисті фундаментальних цінностей», – відзначила Ю. Тимошенко.

Більшість експертів вважають, що Ю. Тимошенко не зможе об'єднати навколо себе всі національно-демократичні сили. На їхню думку, насправді «об'єднана опозиція» – це ще один український політичний міф. «Ну ніколи у нас не було об'єднаної опозиції. Ніколи. І неможливо створити таку опозицію, до якої увійшли б усі опозиційні сили і політики», – зазначив політолог В. Фесенко.

За його словами, потрібно враховувати, що в сучасному демократичному суспільстві не може бути якась єдина опозиція. Є статус парламентської опозиції, яку за Регламентом одержує найбільша опозиційна фракція – на сьогоднішній день це БЮТ. «Але чекати, що навколо Ю. Тимошенко в єдиному опозиційному пориві об'єднуватимуться всі ті, хто виступає проти В. Януковича або уряду М. Азарова, я думаю, не варто. На це навіть не треба сподіватися», – підкреслив експерт.

За його словами, якщо Ю. Тимошенко, В. Кириленко, А. Яценюк усе-таки об'єднуються в єдину опозицію, то їм доведеться вирішити, як координувати свою діяльність. Якщо вони діятимуть розрізнено, то, звичайно, ефективність їхньої опозиційності знижуватиметься. Тому ситуативні об'єднання цілком можливі. І тут Ю. Тимошенко повинна зрозуміти одну просту річ: якщо вона намагатиметься формувати єдину опозицію на основі свого особистого керівництва, нічого з цього не вийде. Саме тому, що багато кого не влаштовує диктат Ю. Тимошенко, її верховенство.

Дехто побоюється, що українську опозицію може чекати доля російської, якщо опозиціонери не знайдуть порозуміння. Але більшість експертів нічого страшного не вбачають у тому, що буде кілька опозицій. Зокрема, Є. Головаха, соціальний психолог, вважає, що українську опозицію не чекає доля російської, бо в нас зовсім інші ідеологічні умови. Тому з Росією тут порівнювати не варто. «Я взагалі не вважаю, що опозиція – це приреченість на якийсь уніфікований політичний табір, бо це дуже різні люди. Якщо, наприклад, влада займає центристську позицію, то опозиція може бути і права, і ліва, і теж центристська – яка завгодно», – зазначив експерт.

На його думку, не може ліва опозиція створити з правою щось єдине. Це може бути лише на дуже короткий термін. Колись О. Мороз поєднався з В. Ющенком. І що з того вийшло? Якщо такий альянс перемагає, то влада чи опозиція буде нестійкою. Об'єднання можливе лише в одному випадку: якщо влада зловживатиме настільки, що опозиція не матиме іншого виходу, як об'єднатися. «Гадаю, буде нормально, якщо опозиція з усіх боків щипатиме владу, а об'єднуватиметься лише в критичних ситуаціях. Тому не бачу тут великої проблеми», – підкреслив експерт.

Він зауважив, що було б гірше, якби була одна опозиція, адже навіть опозиціонери мають наставляти одне одного на вірний шлях. «Я взагалі не розумію, що таке “єдиний лідер” опозиції... Навіть у владі може бути не один лідер. Тобто щось єдине не може закінчитися демократичним процесом», – вважає Є. Головаха.

Подібну точку зору висловив політолог В. Небоженко. За його словами, це дуже добре, що буде кілька опозицій. А загалом багато чого залежатиме від роботи нового Кабміну і того, яким буде бюджет. «Ще раз кажу: найбільші проблеми новий Кабмін і нова коаліція матимуть при формуванні бюджету. В опозиції кожен займатиметься своїм. Наприклад, В. Ющенко теж в опозиції, але він поки що шукає вампірів у БЮТ (сам так казав). А ось від А. Яценюка, як економіста, чекають економічної критики. Від Ю. Тимошенко – захисту незалежності й націонал-демократичних цінностей. Тому це все непогано. А те, що опозиція одна з одною змагатиметься, – то це нам з вами на користь піде, бо кожен намагатиметься бути жорсткішим, енергійнішим, мужнішим», – зазначив В. Небоженко.

У свою чергу Голова Верховної Ради заявив, що опозиція зобов'язана сформуванню опозиційний уряд і контролювати дії Кабміну. Він вважає, що наявність «трьох опозицій» у сесійному залі сприятиме підвищенню ефективності діяльності єдиної опозиції, існування якої передбачено Регламентом ВР. «Зверніть увагу – усі говорять правильні слова... Не вистачає одного – роботи і результату. Опозиція – не синонім неробства, а це та ж робота, що ти пропонуєш, вимагаєш... Щоб діюча влада зіставляла свої рішення з альтернативною точкою зору», – зазначив В. Литвин.

Він запропонував, щоб на вимогу представників опозиційного уряду щоп'ятниці проходила зустріч опозиції з представником Кабміну, який відповідав би на питання представників опозиції про діяльність уряду.

Тим часом націонал-демократи різного гатунку («лівіші», «правіші») поступово почали визначатися з власною позицією як до уряду й коаліції, так і один до одного. Утім, зрозуміло, що найбільшим опозиційним крилом, звісно, буде БЮТ на чолі з Ю. Тимошенко, яка оголосила про формування свого опозиційного уряду.

Проте сформувати власний уряд не передумав і «нунсівець» А. Яценюк. З цього приводу «бютівець» М. Томенко одразу зазначив, що А. Яценюк не має права ні на опозицію, ні на формування свого уряду.

Група «За Україну» фракції НУ – НС у свою чергу вирішила стати окремою опозицією. «Заукраїнці» не планують брати участі у формуванні опозиційних урядів ні з БЮТ, ні з А. Яценюком. Зокрема, В. Кириленко заявив, що група «За Україну!» не приєднуватиметься ні до однієї з опозицій у парламенті.

В. Кириленко порекомендував «всім видатним опозиціонерам з'ясувати між собою відносини і хто з них лідер об'єднаної опозиції, хто – офіційної, хто конструктивної. А ми тим часом протистоятимемо всім тим антиукраїнським

рішенням, які може провести нова влада».

Тим часом у БЮТ заперечують існування двох опозицій у парламенті. Про це заявив член фракції БЮТ А. Кожем'якін, коментуючи наміри А. Яценюка створити свій опозиційний уряд. Він нагадав, що за Регламентом опозицію формує фракція, яка налічує найбільшу кількість депутатів. «Важливо те, щоб, наприклад, у нашому парламенті не з'явилася «кишенькова» опозиція, і мені вже відомо, що на зустрічі з Президентом А. Яценюк уже одержав завдання створити ручну опозицію, чим він зараз і займається», – заявив А. Кожем'якін.

Член фракції Партії регіонів О. Єфремов з цього приводу зазначив, що знає вже як мінімум два опозиційні уряди, і це не межа: «По-перше, уряд Ю. Тимошенко, про який вона оголосила, і по-друге, А. Яценюк, який теж заявив, що організовує щось подібне. Я не виключаю, що, крім них з'являться ще якісь лідери, які створять опозиційні уряди».

У свою чергу Українська народна партія пропонує національно-патріотичним силам розпочати переговори щодо формування правої опозиції для захисту національних інтересів та завоювань національної демократії в Україні. Про це наголошується в заяві УНП.

Українська народна партія заявляє про «неучасть у так званій демократичній опозиції Ю. Тимошенко, враховуючи її антиукраїнську діяльність на посаді Прем'єр-міністра України, а також деструктивну співпрацю БЮТ з Партією регіонів у парламенті, яка призвела до припинення діяльності демократичної коаліції у 2008 р.».

УНП у своїй заяві підкреслює, що «неодноразові спроби БЮТ спільно з Партією регіонів узурпувати владу шляхом внесення змін до Конституції та закріплення так званої двопартійної квазідемократії, спроби переглянути мовне законодавство, поставивши під сумнів державний статус української мови, грубе нехтування національними інтересами в енергетичній сфері, ігнорування коаліційної угоди, а також провальна економічна політика не дають змоги розглядати БЮТ та її лідера як єдиного представника національної опозиції».

УНП також у «черговий раз заявляє про неучасть депутатської партійної групи УНП в новій коаліції», оскільки «принципи її формування не відповідають нормам чинної Конституції, а відтак поставлено під сумнів легітимність новосформованого уряду». «Такі дії є неприпустимими», – наголошується в заяві УНП.

На думку експертів, УНП також не зможе об'єднати праві сили. Зокрема, ВО «Свобода» виступило з різкою критикою як влади, так і опозиції, у тому числі й УНП. У своїй відозві до народу «свободівці» зазначають: «Перед нашими очима вкрай реакційні, відкрито антиукраїнські сили брутально узурпують владу в Україні. Гладко і швидко, без жодного опору з боку «демократичних сил», їм удається зліпити парламентську більшість і поставити новий уряд під руку новоспеченого Президента В. Януковича».

За словами «свободівців», одразу починається черговий – тотальний – наступ на Українську державу з метою «вичавити» з неї увесь український зміст. «Про це

однозначно свідчать уже перші слова та дії новоявленої влади: від вірогідних клятв В. Януковича у Москві – до призначення Д. Табачника міністром освіти і науки».

Дісталось й націонал-демократам. «Свободівці» переконані, що «на краю» прірви Україна опинилася не випадково. Це – неминучий наслідок банкрутства політики так званих демократичних сил – як «помаранчевих», так і «біло-сердечних». Вони швидко зреклися вимог Майдану, уникали, як могли, люстрації і навіть не думали братися за ґрунтовну перебудову системи влади. «Натомість – по вуха погрузли у брудній гризні за владу та власність. Таким чином, своїми плутаними півкроками, безконечними закулісними торгами, безхребетним угодовством, а найгірше – безсоромною псевдопатріотичною брехнею так звані “демократи” приспали Україну і, по суті, піднесли її на тарілочки україножерам. Урешті, повна узурпація влади сильнішим з-поміж комуно-олігархічних кланів стала закономірним плодом усієї системи бутафорної демократії», – йдеться у відозві ВО «Свобода».

Найбільше дісталось УНП, яка запропонувала створити праву опозицію. Зокрема, автори відозви зазначають, що особливої уваги варті деякі «реєстрові патріоти». Так, двоє (з шести) нардепів від УНП, які допомагали «підсаджувати» М. Азарова у прем'єрське крісло – не рядові партійці. «Перший – член Центрального проводу Української народної партії, голова Донецької обласної організації О. Клименко. Другий – заступник голови УНП (Ю. Костенка), член Центрального проводу та Правління УНП О. Слободян. До речі, цей «герой» – ще й повний кавалер однієї з найпрестижніших державних відзнак – ордена «За заслуги» (III, II і I ступеня – двома останніми його нагородив особисто Президент В. Ющенко)», – підкреслюють автори відозви.

Звичайно ж, ВО «Свобода» вважає себе тією політичною силою, яка згуртує всіх противників новоствореного режиму і створить Національну опозицію. Як відзначають «свободівці», головною метою Національної опозиції є боротьба з антиукраїнським режимом В. Януковича і прихід до влади націоналістичного уряду. «Найперше насущне завдання – чинити безперервний тиск на владу всюди і скрізь. Тільки рішуча воля нації здатна вгамувати свавілля кланів. Національна опозиція єднає усіх патріотів навколо “Свободи” як єдиної дієвої сили українців, яка ніколи не плямувала себе жодним прислужництвом комуно-олігархічним кланам», – йдеться у відозві.

За словами її авторів, Національна опозиція створюється за принципом об'єднання дієвих патріотів, а не збанкрутілих організацій. Адже останні події в парламенті вкотре свідчать, що так звані «мегаблоки – передвиборчі колгоспи з олігархів та диванних партій» – ні до чого доброго на приводять. Ясно як день, що об'єднуватися з ними – це наперед приректи справу на поразку. «Проте всі чесні українці, які готові з нами пліч-о-пліч боротися проти режиму В. Януковича за соціальну і національну справедливість, можуть стати до наших лав. У цей вирішальний для української нації момент усі українські патріоти мають рішуче

виступити проти антиукраїнської кліки Януковича – Ахметова – Азарова – Табачника та їхніх «демократичних прихвостнів», – заявляють «свободівці».

Проте експерти сумніваються, що ВО «Свобода» зможе об'єднати праві сили, які діють розрізнено. Та й завдання у них далекі від цього. На сьогодні вони переймаються переважно захистом С. Бандери і відставкою Д. Табачника. Зокрема, громадська організація «Українська національна асамблея – Українська національна самооборона» має намір організувати масові акції протесту в разі скасування Президентом В. Януковичем указу колишнього Президента В. Ющенка про присвоєння звання Героя України лідерів Організації українських націоналістів С. Бандері.

Подібну заяву оприлюднив і Конгрес українських націоналістів. Крім того вони висловили рішучий протест з приводу призначення Д. Табачника міністром освіти і науки України. За їхніми словами, чиновник, який публічно заперечує існування української нації, не має жодного права обіймати будь-яку державну посаду, а тим більше очолювати відомство, що займається освітою, громадянським та патріотичним вихованням молоді.

З такою заявою до Президента В. Януковича звернулись національно-патріотичні організації Донеччини. Вони вимагають звільнити Д. Табачника з посади міністра освіти і науки України, мотивуючи тим, що такій особі, як Д. Табачник, не можна довірити виховання і навчання українських дітей та молоді, бо це несе загрозу національній безпеці України.

16 березня під час прес-конференції у Львові представники об'єднання національно-патріотичних сил Львівщини також поширили звернення до народних депутатів, депутатів місцевих рад до українського народу щодо ініціювання відставки міністра освіти і науки України Д. Табачника.

Експерти вважають, що подібні акції не стануть широкомасштабними і не приведуть до створення потужної правої опозиції. Адже, судячи з дій правих, вони не мають чіткої стратегії. Дехто навіть заявив, що націонал-демократія померла. Зокрема, доцент кафедри політології ПНУ ім. І. Франка Ю. Шведа під час круглого столу «Соборність України у світлі президентської виборчої кампанії 2010 р.» зазначив, що президентські вибори 2010 р. показали, що на сьогодні єдиної сформованої політичної нації в Україні таки не склалося. «Електоральна карта України залишається такою ж, як вона була фактично з 90-тих років, де є чіткий поділ на Схід і Захід, які мають зовсім різні політичні цінності, які матеріалізуються в підтримку різних політичних сил чи лідерів. Відтак основна проблема для України на сьогоднішній день – це формування єдиної політичної нації як підґрунтя для соборності України», – сказав політолог.

Він також відзначив, що з поразкою В. Ющенка націонал-демократія, яка реалізовувалася з початку 90-тих років і мала галицький, етнокультурний характер, в Україні «вмерла». На його думку, українофільська політика В. Ющенка лише поглибила розмежування між Сходом і Заходом України.

Експерти вважають, що згладити регіональне протистояння може

формування єдиної політичної нації, акцентування на тих політичних цінностях, які об'єднують Україну. У цьому контексті, на їхню думку, будуть цікаві перші кроки В. Януковича як Президента, зокрема, чи він не повторить помилок В. Ющенка. За словами політологів, протестне голосування, а також голосування за «третю силу» під час президентських виборів стало свідченням певного розчарування і втомленості українців цією поляризацією, і, можливо, стане основою формування нових політичних сил, які будуть об'єднувати.

АКТУАЛЬНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ

С. Горова, влас. кор.

На порядку денному знову права людини...

Після виборів нові Президент та уряд успадкували системні проблеми у сфері прав людини та основоположних свобод: відсутність сильної незалежної судової влади, поваги до правосуддя, відсутність інформаційної відкритості, прозорості та підзвітності влади суспільству, масові порушення права на справедливий суд, на захист від катувань та інших видів незаконного насильства, від безпідставних затримань, права на інформацію, права бути обраним, бідність значної частини населення країни. У країні за деяким винятком була відсутня цілісна системна політика щодо покращення становища з правами людини і основоположними свободами. Про це на прес-конференції в інформаційному агентстві УНІАН говорили її організатори, що представились як співголова Харківської правозахисної групи Є. Захаров, радник міністра внутрішніх справ К. Левченко та виконавчий директор Української Хельсінської спілки з прав людини В. Яворський.

До сьогодні намагання правозахисних організацій, окремих підрозділів й окремих державних службовців з МВС, Міністерства юстиції і Міністерства освіти і науки покращити ситуацію мали наслідком певний прогрес, але політична криза, загальне ставлення політичних сил до прав людини, як до чогось другорядного і незначущого порівняно з політичною доцільністю, не дали домогтися системних змін на краще.

Щодо нинішньої ситуації, на думку Є. Захарова, дії нової адміністрації протягом першого місяця її діяльності демонструють не наміри змінити ситуацію на краще, а навпаки, спрямовані на згортання навіть тих позитивних тенденцій, що були.

Так, відзначав співголова Харківської правозахисної групи, голова СБУ В. Хорощковський заявив про припинення процесу встановлення правди про історію

України ХХ ст. і розкриття архівів. Зважаючи на це, Є. Захаров написав відкритого листа до В. Хорошковського, в якому публічно вимагав зустрічі з ним.

К. Левченко, представляючись посадовцем Мін'юсту, водночас звертала увагу присутніх на те, що в Міністерстві внутрішніх справ планують ліквідувати Управління моніторингу прав людини в діяльності органів внутрішніх справ, яке лише за два роки здійснило велику роботу в міліції, спрямовану на забезпечення поваги до прав людини в діях міліції та реформування МВС. За її словами, донедавна сотні громадян, які скаржилися на незаконні дії міліції, отримали допомогу від працівників управління. Також з їхньою допомогою були викриті певні зловживання з боку міліції. Працівники управління забезпечили системну роботу мобільних груп з моніторингу дотримання прав людини в місцях позбавлення волі, підпорядкованих МВС.

На думку В. Яворського, з метою покращення ситуації з правами людини, по-перше, необхідна судова реформа. По-друге, потрібне проведення реформи кримінальної юстиції. По-третє – реформа прокуратури. Потрібен новий закон про громадські організації, закон про захист від дискримінації та ін.

Слід зазначити, що вимоги В. Яворського за формою мають помітні ознаки демагогічності, оскільки прес-служба Президента України В. Януковича ще 02.03.2010 повідомляла, що Президент провів зустрічі з Головою Конституційного Суду України А. Стрижаком, Головою Верховного Суду В. Онопенком і Головою Вищого господарського суду С. Демченком з метою обговорити невідкладні питання проведення судової реформи, тобто в значно ширшому обсязі і конкретніше, ніж про це йшлося на прес-конференції.

«Уже наступного тижня ми почнемо робити перші кроки, щоб припинити безлад у судовій системі, навести порядок і прийняти закон про судоустрій», – зазначив Президент України під час зустрічі з Головою Верховного Суду України В. Онопенком. На думку Президента, в Україні зроблено лише декілька кроків у напрямку судової реформи, але ця робота призупинена. Стару систему зруйнували, а нову не збудували. Судова гілка влади повинна бути незалежною, вона повинна працювати ефективно, щоб кожна людина почувала себе захищеною від свавілля чиновників, від помилок і рішень, які порушують права людини. З курсом Президента В. Януковича публічно погодився Голова Верховного Суду України В. Онопенко, зауважуючи, що «нам разом треба думати, як за вашої підтримки виправляти помилки, допущені під час судової реформи. Мені здається, що в Україні сьогодні можна найшвидше провести судову правову реформу. Є суспільна потреба в реформі суду. Усім вже набридло «грати» не за правилами. Ми, як ніхто інший, зацікавлені в проведенні судової реформи, ми знаємо всі вади і готові внести пропозиції».

Позицію Президента підтримав також і Голова Конституційного Суду А. Стрижак, запропонувавши якнайшвидше сформувати групу юристів, яка займатиметься судовою реформою. У свою чергу С. Демченко під час зустрічі з главою держави зазначив: «Ми бачимо, що судова реформа зупинилася на

півдорозі. Якщо ми хочемо підвищити якість правосуддя, треба поглиблювати спеціалізацію судів. До цього нас зобов'язує і Конституція».

Президент запропонував створити робочу групу з напрацювання пропозицій щодо швидкого й ефективного проведення судової реформи. До групи мають увійти експерти, науковці, колишні судді з досвідом і нинішні представники судової системи.

Позиція громадських борців за права людини в Україні, зокрема й тих, що були організаторами прес-конференції, видавалася б більш ефективною, корисною для суспільства в тому випадку, коли б, замість проголошення правильних гасел, вони зайнялися б вирішенням конкретних проблем, орієнтованих на забезпечення прав людини в Україні, у критиці нинішньої влади аналізували б ефективність конкретних кроків, а не можливих намірів опонентів.

(Інформація СІАЗ)

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Литвин 23–24 березня відвідає з офіційним візитом Ірландію, повідомляє прес-служба ВРУ.

Програмою візиту передбачені зустрічі В. Литвина з Прем'єр-міністром Ірландії Б. Коуеном та з міністром закордонних справ Ірландії М. Мартіном.

Голова Верховної Ради України зустрінеться з Головою Сенату Парламенту Ірландії П. Мойланом, з Головою Палати представників Парламенту Ірландії Ш. Кірком, з відповідальним секретарем Східноєвропейської групи Ч. О'Коннором, з Головою комітету у європейських справах Б. Дурканом, з Головою комітету з європейського законодавства Д. Перрі та членами об'єднаних комітетів з європейських справ та з європейського законодавства, а також з керівником Спільного комітету у закордонних справах М. Вудсом.

У рамках офіційного візиту також відбудуться переговори В. Литвина з головою партії «Фіне Гейл» Е. Кенні та із заступником голови Лейбористської партії М. Д. Хігінсом (*Фундація «Відкрите суспільство» (deputat.org.ua). – 2010. – 22.03).*

***

Заместитель Председателя Верховной Рады Н. Томенко прогнозирует внеочередные выборы мэра Киева одновременно с очередными местными выборами.

«Думаю, они (внеочередные выборы мэра Киева) состоятся одновременно с местными выборами по Украине. Похоже на то, что это будет осенью», – сказал Н. Томенко.

Вместе с тем он считает, что Партия регионов решила реализовать эволюционный сценарий реорганизации киевской власти: сначала максимально реорганизовать Киевскую городскую государственную администрацию, затем разделить полномочия мэра Киева и председателя Киевградминистрации, и только потом назначать внеочередные выборы в Киеве.

По мнению Н. Томенко, в команде ПР наиболее настроен против мэра Киева Л. Черновецкого вице-премьер-министр Б. Колесников.

Однако он предположил, что поскольку Б. Колесников сейчас активно занимается подготовкой к чемпионату Европы по футболу в 2012 г., то не будет претендовать на должность председателя Киевградминистрации после ее разделения с должностью мэра (*PRESIDENT.org.ua (president.org.ua). – 2010. – 22.03*).

***

Комітет з питань державного будівництва та місцевого самоврядування рекомендує парламенту направити на доопрацювання законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо державної служби).

Проектом закону (реєстр. № 4756) пропонується уточнити перелік посадових осіб державних органів, правовий статус яких «регулюється Конституцією, цим та спеціальними законами України». Зокрема, до відповідного переліку пропонується включити першого заступника Голови Верховної Ради, перших заступників та заступників голів комітетів Верховної Ради, Голів та суддів вищих спеціалізованих судів, Голову Національного банку та заступників Голови Правління Національного банку, Голову, заступників Голови та державних уповноважених Антимонопольного комітету, Голову та інших членів Рахункової палати, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Крім того, пропонується уточнити перелік підстав припинення повноважень Голови Національного банку та встановити додаткові вимоги щодо несумісності посад Голови та членів Правління Національного банку. Відповідні зміни передбачається внести до ст. 9 Закону «Про державну службу».

На думку членів Комітету, такі суттєві зміни варто передбачити під час опрацювання нової редакції зазначеного Закону, яка передбачатиме створення чіткої законодавчої бази та організації державної служби, гармонізацію цього законодавчого акту з Конституцією та приведення української державної служби у відповідність до європейських норм

Народні депутати також наголосили, що стосовно статусу Голови НБУ та членів його Правління у Верховній Раді зареєстровано законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Національного банку (реєстр. № 4787-1), в якому передбачається врегулювання цих питань.

За підсумками обговорення Комітет ухвалив рішення рекомендувати авторам законопроекту спільно доопрацювати зазначені документи з урахуванням висловлених Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради

зауважень, об'єднавши їх в один законопроект, і подати його на заміну раніше поданих (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2010. – 22.03*).

***

Комітет з питань науки і освіти рекомендує парламенту прийняти у другому читанні та в цілому проект постанови про внесення змін до Постанови «Про заснування соціальних стипендій Верховної Ради України для студентів вищих навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей з малозабезпечених сімей».

На засіданні зазначалося, що проект постанови (реєстр. № 3103) підготовлений з метою приведення у відповідність розміру соціальних стипендій Верховної Ради України для студентів вищих навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей з малозабезпечених сімей з розмірами академічних та іменних стипендій, впроваджених іншими гілками влади. Проектом пропонується також внести зміни до Положення про порядок призначення цих стипендій (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2010. – 22.03*).

***

Коаліція не підтримає пропозицію щодо проведення виборів до місцевих органів влади у 2011 р. Про це заявив член фракції Блоку Литвина О. Зарубінський в ефірі «5-го каналу».

«Я думаю, що правляча коаліція не підтримає проект М. Томенка про те, щоб місцеві вибори відбулися у 2011 р.», – сказав він.

О. Зарубінський наголосив, що за всіма оцінками і аналізами, ці вибори обов'язково відбудуться в 2010 р.

Народний депутат зауважив, що вже на сьогодні зареєстровано у Верховній Раді кілька проектів постанов про проведення виборів до місцевих рад. Зокрема, щодо проведення виборів 31 жовтня або 7 листопада 2010 р. (*Фундація «Відкрите суспільство» (deputat.org.ua). – 2010. – 22.03*).

***

Перераспределения должностей в руководстве Верховной Рады и парламентских комитетов в пользу нынешней оппозиции не будет. Об этом заявил глава парламентской фракции Партии регионов А. Ефремов.

«Если мы сейчас ввяжемся в процесс реформирования комитетов, то мы как минимум на два месяца остановим работу парламента. Это недопустимая роскошь для нашего государства», – сказал политик. По его мнению, будут заменены руководители тех комитетов, которые остались без руководства в связи со сложением рядом народных депутатов своих полномочий из-за перехода в исполнительную власть.

Отвечая на вопрос, будет ли пост первого заместителя Председателя Верховной Рады отдан оппозиции, А. Ефремов подчеркнул, что на сегодня

оппозиция представлена в руководстве вице-спикером (*PRESIDENT.org.ua* (*president.org.ua*). – 2010. – 22.03).

***

Фракция Коммунистической партии заявила о невыполнении Партией регионов коалиционных договоренностей, которые касаются кадровых назначений.

Как отмечается в ряде СМИ, на следующей пленарной неделе фракция КПУ намерена провести заседание, в ходе которого даст оценку кадровым назначениям нового Президента и правительства.

По мнению депутатов-коммунистов, последние назначения, сделанные новой властью, не отвечают коалиционным договоренностям.

В частности это касается первой волны назначений на губернаторские должности, где все кандидатуры представлены исключительно Партией регионов.

По мнению Л. Грача, несоблюдение “регионалами” квотного принципа может привести к распаду существующей коалиции в парламенте и досрочным выборам (*Корреспондент.net* (*korrespondent.net*). – 2010. – 23.03).

***

Блок Юлии Тимошенко выступил с законодательной инициативой уменьшения налоговой нагрузки на малый бизнес и ограничения вмешательства государственных органов в хозяйственную деятельность. Об этом сообщает пресс-служба БЮТ.

Законопроект «О содействии развитию малого и среднего предпринимательства» зарегистрировал в Верховной Раде народный депутат от БЮТ О. Ляшко. Законодательным актом предлагается освобождать на один год физических лиц-предпринимателей или предприятия, которые отнесены законом к малым, от уплаты местных налогов и сборов и арендной платы за пользование коммунальным имуществом ради содействия развитию приоритетных для определенного территориального общества видов деятельности.

Документом также предусматривается упрощение процедуры выделения предпринимателям земельных участков, государственного и коммунального имущества для передачи в аренду без права выкупа и передачи в субаренду.

Автор законопроекта предлагает также, чтобы предприниматели, не имеющие наемных лиц и занимающиеся исключительно производством, платили только местные налоги и сборы.

Прогнозируется, что принятие законопроекта увеличит заинтересованность граждан в основании собственного дела, а также создаст условия для развития малого и среднего предпринимательства в Украине (*PRESIDENT.org.ua* (*president.org.ua*). – 2010. – 22.03).

***

Депутат Верховной Рады, член фракции блока «Наша Украина – Народная самооборона» Р. Зварыч сомневается в том, что Конституционный Суд успеет до осени вынести свое решение относительно конституционности определения коалиции как объединения фракций и отдельных депутатов.

Р. Зварыч отметил, что у КС есть месяц на то, чтобы принять к производству дело, месяц-два – на изучение мнений разных институтов, около двух месяцев – на анализ этих мнений и позиций, полтора-два месяца – на само рассмотрение дела. Также он добавил, что решение может затянуться в связи с летними каникулами.

Р. Зварыч допустил, что Суд примет решение объединить конституционные представления по этому вопросу Партии регионов и Блока Юлии Тимошенко.

Депутат также спрогнозировал, что КС признает неконституционным изменение регламента Верховной Рады в части формирования коалиции. При этом Р. Зварыч сомневается, что КС определит правовые последствия такого его возможного решения. Депутат считает, что такое возможное решение Суда позволит прекратить деятельность коалиции фракций Партии регионов, Коммунистической партии, Блока Литвина и отдельных депутатов.

По его мнению, в таком случае ПР согласится на проведение внеочередных парламентских выборов (*PRESIDENT.org.ua (president.org.ua)*). – 2010. – 22.03).

***

Президент В. Янукович отменит указы о присвоении звания Героя Украины лидерам ОУН-УПА С. Бандере и Р. Шухевичу к 9 мая.

Народные депутаты из Партии регионов считают, что соответствующие указы появятся в течение ближайших полутора месяцев (*Вовремя.info (www.vovremya.info)*). – 2010. – 22.03).

***

БЮТівець С. Терьохін пропонує ввести кримінальну відповідальність за пропаганду тоталітарних політичних течій.

Відповідний законопроект зареєстрований у парламенті, повідомляє сайт Верховної Ради.

Зокрема, депутат пропонує ввести відповідальність за пропаганду фашизму, нацизму, расизму, шовінізму, комунізму, сексизму.

За публічні заклики до схвалення цих течій або їх поширення у будь-який спосіб С. Терьохін пропонує встановити відповідальність у вигляді штрафу від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеження волі на строк до двох років, або позбавлення волі на той самий строк.

Виготовлення матеріалів, спрямованих на пропаганду тоталітарних політичних течій, пропонується карати штрафом від ста до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до

одного року, з конфіскацією таких матеріалів та обладнання, на якому вони були виготовлені (*INTV (www.intv.ua)*). – 2010. – 23.03).

***

Народний депутат України від БЮТ В. Бондаренко переконаний, що Партія регіонів не зацікавлена у дострокових виборах у Києві.

За словами депутата, «регіонали» усвідомлюють, що в них немає серйозної підтримки в Києві для здобуття перемоги.

В. Бондаренко переконаний, що «заплановано спецоперацію із заміни заступників Л. Черновецького, його оточення на представників іншого регіону, який сьогодні комплектує кадри по всій Україні».

На його думку, Л. Черновецький утримається на посаді, але матиме набагато менший вплив на вирішення питань в Києві.

В. Бондаренко зазначив, що під час наради Прем'єр-міністра України М. Азарова з керівництвом Київської міської державної адміністрації та керівниками центральних органів виконавчої влади з питань розв'язання нагальних проблем забезпечення життєдіяльності та подальшого розвитку міста Києва відбулося «лише випускання пару з метою показати киянам, що центральна влада занепокоєна ситуацією в місті».

«Я не бачу жодного кроку нової влади по наведенню порядку в Києві з тим, щоб усунути від влади людей, які розбазарювали Київ і фактично знищили його», – додав він (*Сайт БЮТ (www.byut.com.ua)*). – 2010. – 22.03).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Каждый понедельник в 12:00 Президент Украины В. Янукович будет встречаться с Премьер-министром Н. Азаровым.

По поручению В. Януковича Н. Азаров проинформировал его о ходе подготовки бюджета-2010.

Премьер доложил Президенту о первом варианте проекта бюджета текущего года, а также основные параметры, на которые правительство планирует выйти в ходе разработки документа.

Президент напомнил, что половина руководителей регионов назначена, поэтому их можно уже привлекать к бюджетному процессу, «чтобы они видели, на что могут рассчитывать». Глава государства также отметил, что уже до конца текущей недели нужно назначить остальных председателей облгосадминистраций.

В. Янукович поручил Н. Азарову подготовить программу безотлагательных мер для выхода из кризиса. Эта программа должна быть рассмотрена при участии депутатов Верховной Рады, специалистов, экспертов и представителей общественности, на заседании правительства, а после утверждения – обязательно

обнародована.

Отвечая на вопрос Президента относительно организации работы по предупреждению паводка, Премьер-министр доложил, что в Кабмине создана соответствующая комиссия, которая провела два рабочих заседания, разработан план мероприятий, начато финансирование.

Во время встречи В. Янукович и Н. Азаров обсудили проблемные вопросы подготовки к проведению в Украине финальной части футбольного Евро-2012 (*Корреспондент.net (korrespondent.net)*. – 2010. – 22.03).

***

Президент Украины В. Янукович в апреле посетит с визитом США. Об этом заявил министр иностранных дел К. Грищенко.

«Ближайший (визит В. Януковича в США) мы планируем в апреле. Но, наверное, это будет не последний визит», – отметил он (*PRESIDENT.org.ua (president.org.ua)*. – 2010. – 22.03).

***

Президент Украины В. Янукович провел рабочую встречу с главой внешнеполитического ведомства К. Грищенко. Об этом сообщает пресс-служба главы государства.

Говоря о будущем визите президента России Д. Медведева в Украину, В. Янукович отметил необходимость подготовки к подписанию ряда двусторонних соглашений.

Среди приоритетных В. Янукович назвал новое соглашение относительно цены на газ.

Среди других вопросов, которые нуждаются в урегулировании в ходе визита президента России, – демаркация границы между двумя государствами, сотрудничество в сфере самолетостроения, атомной энергетике, привлечение российских инвестиций (прежде всего, в рамках подготовки к проведению в Украине финальной части чемпионата Европы по футболу в 2012 г.), а также торгово-экономическое сотрудничество.

Что касается сотрудничества в сфере атомной энергетике, В. Янукович отметил необходимость построить в Украине три новых атомных блока.

К. Грищенко также проинформировал главу государства относительно выполнения его поручений по подготовке предложений к законопроекту о принципах внутренней и внешней политики Украины, а также относительно повышения эффективности работы украинских торгово-экономических миссий за рубежом.

Министр проинформировал Президента о результатах своей рабочей поездки в Москву (*Главком (glavcom.ua)*. – 2010. – 22.03).

***

Президент Украины В. Янукович провел рабочую встречу с руководителем оборонного ведомства М. Ежелем. Об этом сообщает пресс-служба главы государства.

В начале встречи Президент подчеркнул, что прежде всего хотел бы услышать от министра предложения по совершенствованию системы управления Вооруженными Силами Украины. «Очень важно, чтобы эти меры не сказались на общем состоянии ВС и была сохранена их необходимая боеспособность и управляемость», – подчеркнул В. Янукович.

Особое внимание глава государства обратил на социальную составляющую: «Она должна быть максимально учтена, ибо мы должны сохранить профессионалов и устранить социальную несправедливость по отношению к военнослужащим».

Президент выразил обеспокоенность состоянием вооружения и военной техники Вооруженных Сил Украины.

В. Янукович подчеркнул необходимость решения вопроса финансирования Вооруженных Сил, в частности, предусмотреть для этого необходимые средства в проекте бюджета-2010. «Все имеющиеся на сегодняшний день в стране ресурсы нам никоим образом нельзя «размывать». Надо их сконцентрировать на конкретных направлениях, определив их приоритетность», – подчеркнул В. Янукович.

Глава государства также акцентировал внимание на необходимости безусловного выполнения взятых международных обязательств.

Министр обороны поблагодарил Президента за поддержку при подготовке проекта бюджета. При этом он отметил, что «программы развития вооружения, военной техники, программы развития ВСУ, которые были утверждены на 2006-2011 гг., фактически были провалены» (*Главком (glavcom.ua)*. – 2010. – 22.03).

***

Премьер-министр Н. Азаров считает борьбу с коррупцией главной задачей органов исполнительной власти и местного самоуправления. Об этом говорится в сообщении пресс-службы Кабмина.

«Выстраивайте систему, при которой взятки станут просто невозможными. Сам не беру – это не позиция. Сейчас есть все организационные, правовые, финансовые возможности, чтобы создать в целом систему без коррупционного управления», – цитирует пресс-служба Н. Азарова.

По мнению Премьер-министра, введение «единого окна» в регистрационной системе предпринимательской деятельности и отчетности, прозрачные государственные закупки и отведение земельных участков являются ключевыми моментами создания бескоррупционной системы (*PRESIDENT.org.ua (president.org.ua)*. – 2010. – 22.03).

***

Прем'єр-міністр М. Азаров привітав спортсменів Національної Паралімпійської команди Ю. Батенкову-Бауман, О. Кононову, Г. Вовчинського із завоюванням медалей на X зимових Паралімпійських іграх у м. Ванкувер.

«Ці нагороди свідчать про те, що українські спортсмени уміють боротися та перемагати сильних суперників», – йдеться у вітальній телеграмі глави уряду.

М. Азаров також висловив впевненість, що завдяки наполегливій праці у житті українських спортсменів буде ще чимало перемог (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2010. – 22.03).

***

Вопросы дерегуляции предпринимательской деятельности, противодействие рейдерству, стабилизация государственных финансов, улучшение ситуации в банковской сфере, а также стимулирования частных инвестиций в реальный сектор экономики станут предметом рассмотрения правительственного комитета по вопросам реформ в ближайшие дни, сообщил Премьер-министр Украины Н. Азаров.

«В Кабинете Министров создан комитет по вопросам реформ, который возглавляю я. В ближайшее время состоится его первое заседание», – сказал Н. Азаров на заседании комитета по экономическим реформам при Президенте Украины.

Премьер также сообщил, что помимо указанных вопросов, среди приоритетов деятельности правительственного комитета будут рассматриваться вопросы налоговой реформы, детенизации экономики и создание условий для честной конкуренции.

Кроме того, по словам Н. Азарова, среди актуальных вопросов деятельности правительственного комитета по реформам является административно-территориальная, бюджетная реформы, реформа социальной защиты, образования и здравоохранения. «И реализовываться они должны только в комплексе», – подчеркнул он (*Версии.com (www.versii.com)*). – 2010. – 22.03).

***

Кабинет Министров Украины попросит у Международного валютного фонда 5 млрд долл., чтобы покрыть дефицит бюджета. Об этом телеканалу «Интер» сообщил вице-премьер С. Тигипко.

Он отметил, что миссию МВФ больше всего интересует бюджет Украины. «Основные вопросы, которые интересуют миссию – на какой бюджет будем выходить. Они хотят увидеть реалистичный бюджет. Слишком большие ожидания мы не сможем давать сейчас социальному сектору. Сегодня задача – защитить бедных и дать старт экономике», – сказал он (*ProUA (www.proua.com)*). – 2010. – 22.03)

***

Правительство обязало все государственные предприятия перечислить в госбюджет 30 % своей чистой прибыли за 2009 г. Повышение отчислений вдвое в сравнении с прошлым годом грозит предприятиям, подконтрольным Министерству топлива и энергетики, а также Минтрансу. Такое повышение снизит возможности предприятий по модернизации производства.

Год назад размер их отчислений был снижен с 30–40 % до 15 %. Доля других госкомпаний составляла ранее 25–40 %. Срок выплаты дивидендов истекает 1 июля. Если предприятия не перечислят 30 %, Фонд госимущества должен разорвать контракты с руководителями предприятий, не обеспечивших необходимый объем выплат.

Эксперты объяснили решение правительства необходимостью увеличить доходы бюджета для финансирования обязательств государства.

Решение повысить объем дивидендов вызвало замечания в Партии регионов. «При такой унификации выплат необходимо сохранить адресность, позволив предприятиям направить часть дивидендов на модернизацию производства. Если Кабмин не предусмотрит такой механизм, унификация будет иметь негативные последствия для экономики», – отметил замглавы фракции Партии регионов А. Кинах (*ProUA (www.proua.com)*). – 2010. – 23.03).

***

Міністерство економіки ініціює скасування указу Президента від травня 2008 р. в частині зняття заборони на приватизацію одного з найбільших хімічних підприємств країни – ВАТ «Одеський припортовий завод» (ОПЗ).

Про це ідеться у підготовленому міністерством проекті «Державної програми економічного і соціального розвитку на 2010 р.».

Також пропонується зняти заборону на продаж державної частки у стратегічних галузях економіки, зокрема, в енергетиці.

Мінекономіки ініціює включення до переліку приватизації на 2010 р. інвестиційно-привабливих об'єктів, продаж яких забезпечив би надходження до держбюджету 10 млрд грн.

У проекті також сказано про необхідність скорочення або конкретизації обмежень на приватизацію підприємств, що увійшли до статутного капіталу державних акціонерних компаній, зокрема, в авіаційній, соляній, лікеро-горілчаній промисловості.

Одночасно відомство пропонує подати до Верховної Ради законопроекти про Фонд держмайна, про держпрограму приватизації на 2010–2014 рр., а також законодавчо закріпити скорочення термінів як підготовки підприємств до приватизації (сьогодні – до 205 днів), так і самого їх продажу (сьогодні – 75 днів) (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*). – 2010. – 22.03).

***

Правительство Украины намерено принять все меры для восстановления транзитного потенциала страны, в частности, восстановить дороги и транзит казахстанской нефти, заявил первый вице-премьер А. Клюев.

«Общеизвестно, что за эту зиму страна практически «потеряла» дороги. Как только сойдет снег, мы должны организовать масштабную ремонтную кампанию. Речь идет, с одной стороны, о нашем транзитном потенциале, а с другой – о жизни и здоровье наших граждан», – сказал он в понедельник, 22 марта.

По его словам, в перечень срочных мер входят также оптимизация тарифов на транзитные перевозки для увеличения потока товаров через Украину.

А. Клюев подчеркнул, что стране необходимо вкладывать ресурсы в инфраструктурные проекты, в том числе и для оживления внутреннего рынка, поэтому ведется подготовка предложений в госбюджет-2010 по строительству и ремонту мостов через Днепр в Киеве и Запорожье, состояние которых, в большинстве случаев, критическое.

Кроме этого, заявил первый вице-премьер, Украине важно вернуть транзит казахстанской нефти через нефтепровод «Дружба», утраченный во время работы предыдущего правительства.

В этой связи А. Клюев поручил Минитопэнерго незамедлительно разобраться в сложившейся ситуации и причинах, которые привели к тому, что в начале февраля этого года казахстанский оператор «КазТрансОйл» заявил о прекращении прокачек сырья по южной ветке нефтепровода «Дружба» (*Версии.com* (www.versii.com). – 2010. – 22.03).

***

Министр образования Украины Д. Табачник пообещал пересмотреть содержание школьных учебников по истории, а также обеспечить открытие в Киеве школьных классов с русским языком обучения.

Министр также вновь подтвердил, что тестирование в школах можно будет проходить и на русском языке. Помимо этого, по словам Д. Табачника, в нынешней вступительной кампании при зачислении студентов будут учитываться не только баллы, полученные во время тестирования, но и баллы за аттестат (*Новый Регион* (www.nr2.ru). – 2010. – 23.03).

***

Министерства финансов Украины выделило Пенсионному фонду 1 млрд грн займа на выплату пенсий. Об этом сказано в сообщении министерства.

«Благодаря решительным действиям правительства найдены источники, и 19 марта предоставлено Пенсионному фонду Украины 1 млрд грн займа из государственного бюджета для обеспечения выплаты пенсий в полном объеме», – говорится в сообщении Минфина.

При этом в министерстве подчеркивают, что в дальнейшем финансирование выплаты пенсий будет проводиться в соответствии с установленным графиком (*Перший Діловий канал (www.fbc.net.ua). – 2010. – 23.03).*

ПОЛІТИКА

Лидер БЮТ Ю. Тимошенко заявляє, що любые намерения создать газотранспортный консорциум являются незаконными.

Об этом она заявила, комментируя последние заявления представителей правительства о намерении создать консорциум по управлению украинской ГТС.

«Все зарубежные партнеры, которым нынешние «чиновники» из Украины предложат создать консорциум по управлению газотранспортной системой нашего государства, должны знать, что это предложение незаконно и противоречит национальным интересам Украины», – сказала Ю. Тимошенко, сообщает пресс-служба БЮТ.

«Нынешняя власть – не вечна, ответственные политики вернутся к государственному рулю и отменят антигосударственные соглашения, если они будут заключены. Сдавать в управление ГТС – то же, что сдать в управление Украину», – добавила она (*Четверта Влада (www.4vlada.net). – 2010. – 22.03).*

***

Найкращою перевіркою України на демократію стане рішення, яке найближчим часом повинен ухвалити Конституційний Суд щодо змін до Закону про Регламент стосовно порядку утворення коаліції і уряду.

Про це заявив прем'єр-міністр опозиційного уряду, заступник голови фракції БЮТ С. Соболєв.

«Ухвалення цього рішення стане перевіркою найважливішої інституції в особі КС на демократію і тестом на те, чи є наша держава правовою», – заявив С. Соболєв.

Крім того, С. Соболєв наголосив, що у разі, якщо КС ухвалить рішення про неконституційність нової коаліції, це стане фактично початком розпуску Верховної Ради VI скликання.

«Також це буде першою червоною карткою В. Януковичу, який підписав неконституційний закон, що розпочав етап неконституційної зміни влади», – резюмував С. Соболєв (*Фундація «Відкрите суспільство» (deputat.org.ua). – 2010. – 22.03).*

***

Член політради «Нашої України» А. Парубій переконаний, що відміна візиту В. Януковича до Львова – це перша велика публічна поразка новообраного Президента.

«Адже було відомо, що в цей день «Наша Україна» і цілий ряд громадських і студентських організацій планували багатотисячне пікетування В. Януковича, яке мало на меті чітко задекларувати наше відношення і до призначення Д. Табачника міністром освіти, і до бажання В. Януковича скасувати присвоєння звання Героя України Бандері і Шухевичу», – зауважив А. Парубій.

Депутат вважає, що В. Янукович так і не збагнув, що він є Президентом не тільки Донецької області, а Президентом всієї України. «Ця його перша публічна поразка має йому чітко продемонструвати – якщо він надалі буде формувати подібну політику, то не зможе приїхати на будь-який публічний захід і стане просто персоною нон-грата в цілому ряді областей України», – підкреслив «нашоукраїнець» (*Центральний інформаційний сервер „Наша Україна” (www.razom.org.ua).* – 2010. – 22.03).

***

Обещанный Президентом В. Януковичем международный аудит деятельности правительства Ю. Тимошенко является «зонтиком», призванным прикрыть начало репрессий против оппозиции. Об этом заявил бывший первый вице-премьер-министр, представитель БЮТ А. Турчинов

Он также допустил возможность репрессий и уголовного преследования Ю. Тимошенко новой властью. «Те угрозы, которые в последнее время звучат от новой власти, говорят о том, что присутствие политических оппонентов она воспринимает как опасность для себя. Поэтому я вполне допускаю и такое развитие событий», – сказал политик.

Напомним, ранее Ю. Тимошенко заявила, что в Украине начались политические репрессии, но они ее не пугают (*PRESIDENT.org.ua (president.org.ua).* – 2010. – 22.03).

***

Экс-Президент В. Ющенко заявляет, что решения о присвоении званий Героя Украины С. Бандере и Р. Шухевичу не подлежат отзыву.

Об этом говорится в заявлении В. Ющенко, распространенном его пресс-секретарем И. Ванниковой.

«Пока свое слово в этом вопросе не скажет Конституционный Суд Украины, все подобные попытки будут незаконными», – заявил В. Ющенко.

Он также считает, что «нынешнему Президенту не следует поддерживать решения, которые провоцируют общественный раздор, а работать на единение украинского общества».

По мнению В. Ющенко, «искусственное разжигание страстей вокруг памяти»

С. Бандеры и Р. Шухевича и «разного рода спекуляции» направлены на «политизацию вопросов национальной памяти и провоцируют противостояние в обществе».

«Постоянное возвращение к вопросу о награждении С. Бандеры и Р. Шухевича не служит национальным интересам страны и очень напоминает попытки реализовать планы внешних сил по дестабилизации ситуации в Украине и провоцированию общественного противостояния», – заявил он (*Флот 2017 (flot2017.com.ru)*. – 2010. – 23.03).

***

Лидер партии «Фронт перемен» А. Яценюк считает, что Конституционный Суд не признает неконституционным создание в парламенте коалиции.

«У меня нет сомнений в том, что коалиция сформирована неконституционно», – сказал А. Яценюк в эфире «5 канала», напомнив, что одним из первых обратился в Конституционный Суд с представлением о конституционности формирования коалиции.

«Я не знаю, какое решение примет КС, но для меня это решение очевидно – это коалиция неконституционна», – подчеркнул А. Яценюк.

«Будем откровенно говорить – я думаю, что Конституционный Суд не воспримет те аргументы, которые я высказал в своем представлении в КС», – подчеркнул А. Яценюк.

По его словам, сейчас «события развиваются очень быстро», что свидетельствует о попытках сформировать монополию на власть.

По словам А. Яценюка, поскольку часть КС сформирована по политическим мотивам, эта часть судей КС будет голосовать так, как «считает та или другая политическая сила, которая принимала решение о назначении или выдвижении того или другого должностного лица (судьи КС)» (*Versii.com (www.versii.com)*. – 2010. – 23.03).

***

Лидер партии «Фронт перемен» А. Яценюк намерен сформировать оппозиционное правительство из народных депутатов, а также людей, не входящих в состав парламента.

По его словам, «правительство должно создаваться исключительно из людей нового качества». «Для меня сейчас создание этого оппозиционного правительства, а точнее правительства 2012, состоит в том... чтобы с самых низов попытаться поднять новое качество людей. Нам нужны профессиональные люди», – сказал А. Яценюк.

Политик подчеркнул, что обнародует состав своего оппозиционного правительства до конца этого месяца (*Versii.com (www.versii.com)*. – 2010. – 23.03).

***

Комитет избирателей Украины и гражданская сеть «Опора» считают необходимым законодательно закрепить определяющую роль внешнего тестирования при поступлении в высшие учебные заведения. Они также требуют узаконить процедуру общественного наблюдения за процессом проведения тестов. Об этом говорится в совместном заявлении КИУ и «Опоры».

Организации приветствуют намерение министра образования и науки Д. Табачника усовершенствовать систему внешнего оценивания, и отмечают, что в предлагаемой им модели, когда вступление в вузы будет проходить по результатам тестирования, а также на основе аттестата и вступительного испытания, присутствует определенная логика.

«Логика предложенной модели поступления понятна, поскольку нынешний вариант ВНО определенным образом демотивирует школьника изучать дисциплины, которые не понадобятся ему для вступления», – сказано в заявлении.

Вместе с тем КИУ и «Опора» считают, что предложенная модель частично возвращает возможность коррупционных манипуляций и делает вступительную кампанию неподконтрольной общественности.

Организации считают, что если определяющая роль внешнего тестирования и общественное наблюдение будут закреплены законодательно, это подтвердит необратимость антикоррупционных реформ и закрепит у избирателей уверенность в намерении новой власти двигаться цивилизованным путем в направлении реформирования образования (*PRESIDENT.org.ua (president.org.ua)*). – 2010. – 22.03).

***

Компартия Украины (КПУ) выступает категорически против сотрудничества с Международным валютным фондом (МВФ), которое собирается продолжать правительство Н. Азарова. Об этом заявил глава крымской организации КПУ Л. Грач.

«По сути, Украина живет не в долг, получая транши МВФ, а ворует в долг. Если бы деньги, ранее полученные от МВФ, пошли куда следует, копейка в копейку, в первую очередь – на поднятие промышленности и сельского хозяйства, то был бы результат», – заявил коммунист.

«Поэтому, – добавил Л. Грач, – мы выступаем категорически против заема у МВФ и мы категорически против того, чтобы эту петлю, которую на нас набросили, наши заемщики затянули еще больше».

При этом, отвечая на вопрос, не приведет ли данный факт к разногласиям внутри действующей коалиции между коммунистами и Партией регионов Л. Грач отметил: «Я не берусь прогнозировать, распадется ли коалиция, но могу точно сказать, что мы выступаем против сотрудничества с МВФ. Мы считаем, что единственный выход для Украины из экономического кризиса – это

сотрудничество с Россией и вступление в Таможенный союз. Только в этом случае мы сможем получить необходимые средства для восстановления экономики» (*Гуляй-Поле (www.politua.su). – 2010. – 22.03*).

***

Партия регионов будет голосовать за проведение учения «Си Бриз» с НАТО, заявил член комитета по иностранным делам, «регионал» Л. Кожара. При этом он напомнил, что Россия также постоянно принимает участие в таких учениях.

«Учения «Си Бриз» не противоречат нашей позиции относительно НАТО», – заявил член комитета по иностранным делам, депутат Партии регионов Л. Кожара.

Депутат пояснил: «Партия регионов не откажется от своих позиций о том, что сегодня не время говорить о присоединении Украины к Альянсу. Но мы всегда традиционно принимали участие в таких учениях, предоставляли свои полигоны. И это говорит только о том, что мы сотрудничаем с НАТО, но не собираемся туда вступать. Поэтому, бесспорно, мы будем голосовать за проведение таких учений в текущем году». (*Svodka.net (svodka.net). – 2010. – 22.03*).

***

В Национальной академии наук Украины для Президента страны, правительства и Верховной Рады подготовили проект доклада «Новый курс Украины – реформы 2010-2015 годов».

Об этом в ходе первого заседания Комитета по экономическим реформам под председательством Президента В. Януковича сообщила член Комитета, директор Института демографии и социальных исследований НАН Украины, академик Э. Либанова (*Гуляй-Поле (www.politua.su). – 2010. – 23.03*).

ЕКОНОМІКА

Фонд государственного имущества Украины с начала года по состоянию на 19 марта 2010 г. перечислил в государственный бюджет от направлений своей деятельности 241 546 млн грн. Об этом сказано в сообщении ФГИУ.

В частности, поступления от приватизации составили 110 349 млн грн, от аренды – 118 573 млн грн, дивиденды – 12 624 млн грн (*Перший Діловий канал (www.fbc.net.ua). – 2010. – 22.03*).

***

Создание газотранспортного консорциума – наиболее перспективный и реальный путь привлечения крупных европейских энергетических компаний к участию в инвестиционных проектах по модернизации и развитию

газотранспортной системы (ГТС) Украины, считает глава НАК «Нефтегаз Украины» Е. Бакулин.

«Консорциум будет способствовать интеграции ГТС Украины с европейским энергетическим рынком и исключению энергетических кризисов в будущем», – говорится в статье главы НАК в еженедельнике «2000», написанной в соавторстве с его советником Я. Яремчуком и начальником отдела ДК «Уктрансгаз» И. Шваченко.

Авторы считают, что Украина не имеет необходимых финансовых ресурсов для модернизации и развития своей ГТС.

По их мнению, без создания консорциума реализация проектов по строительству новых магистральных газопроводов и терминалов СПГ приведет к избытку газа на европейском рынке после 2015 г. Следствием станет то, что после 2020 г. Украина лишится статуса транзитного государства, и по ее ГТС будет транспортироваться только газ для собственных нужд, говорится в статье (*PRESIDENT.org.ua (president.org.ua). – 2010. – 21.03*).

***

Количество зарегистрированных безработных по Украине на 1 марта 2010 г. составило 530,3 тыс. человек, что на 0,7 %, или 3,6 тыс. человек, больше, чем на 1 февраля 2010 г. (526,7 тыс. человек), сообщает Государственный комитет статистики Украины.

По данным ведомства, уровень зарегистрированной безработицы в целом по Украине на 1 марта 2010 г. составил 1,9 % от количества населения трудоспособного возраста. Количество безработных, которые на 1 марта 2010 г. получали пособие по безработице, сократилось на 0,5 %, по сравнению с аналогичным показателем на 1 февраля нынешнего года, и составило 411,1 тыс. человек (*PRESIDENT.org.ua (president.org.ua). – 2010. – 22.03*).

***

За минувшие выходные бензин на крупнейших украинских АЗС подорожал на рекордные 30–40 коп. Вчера стоимость самого популярного – Аи-95 – достигала 8,37 грн/л, а дизельного топлива – 7,37 грн/л.

Нефтрейдеры объясняют скачок цен подорожанием нефти и нефтепродуктов на мировых рынках, хотя, когда сырье дешевет, АЗС не спешили приводить свои цены в соответствие с мировой конъюнктурой. Накануне посевной кампании правительству крайне невыгодно повышение стоимости бензина, поэтому вряд ли подорожание топлива останется незамеченным для Антимонопольного комитета и Минтопэнерго, предупреждают эксперты.

Экономист ИК Dragon Capital Е. Белан ожидает, что цены на бензин в этом году будут расти активнее, чем в прошлом. Но существенно на инфляции это отразиться не должно. «Бензин занимает только 1,5 % в потребительской корзине, и такой рост увеличит инфляцию лишь на 0,06 %. Но стоимость топлива влияет и

на ценообразование большинства групп товаров, следовательно, при прочих равных потребительская инфляция увеличится на 0,5 %», – прогнозирует экономист ИК Concorde Capital Н. Михайличенко (*Корреспондент.net* (*korrespondent.net*). – 2010. – 23.03).

***

Интерес иноземних інвесторів до України зберігся на передкризовому рівні. Проте змінилися пріоритети. Тепер їх більше цікавить сільське господарство, зазначають в українському центрі сприяння іноземному інвестуванню.

Японія, Корея і Китай зараз найактивніше прагнуть інвестувати в українську економіку. Здебільше вони зорієнтовані на довгострокові проекти. Про це сказала директор Українського центру сприяння іноземному інвестуванню «InvestUkraine» О. Ганцяк-Каськів. За її словами, також зараз є чимала зацікавленість Україною інвесторів з Південної Америки і Євросоюзу, зокрема з Німеччини і Голландії. Ці вкладники готові працювати в Україні навіть за умов високих ризиків, – сказала О. Ганцяк-Каськів.

За словами чиновника, особливу увагу з боку інвесторів викликають такі інноваційні сфери, як ІТ технології, відновлювальна енергетика. «Все це було активно до кризи, але зараз особливо цими сферами цікавляться. Сфери управляються ринком, такі як нерухомість, не мають попиту зараз», – зазначила директор Українського центру сприяння іноземному інвестуванню «InvestUkraine».

О. Ганцяк-Каськів наголосила, що інвестори не вимагають від України якихось особливих преференцій або податкових пільг, а хочуть зрозуміти, чи є тут нормальний інвестиційний клімат. «Вони хочуть співпраці в створенні умов, а потім, аби не заважали працювати», – підкреслила директор Українського центру сприяння іноземному інвестуванню. Серед проблем, як зазначила О. Ганцяк-Каськів, закордонні інвестори називають насамперед невчасне повернення ПДВ (*INTV* (*www.intv.ua*). – 2010. – 22.03).

***

В Украине наблюдаются признаки экономического возрождения. Об этом заявил постоянный представитель Международного валютного фонда в Украине М. Альер на заседании Комитета по экономическим реформам.

«Это состоялось после успешной стабилизации экономики, которая произошла благодаря сотрудничеству с международными экономическими институтами. И мы считаем, что сейчас пришло время перевернуть страницу и сконцентрироваться не на борьбе с кризисом, а на обеспечении стабильного экономического роста», – сказал он.

По мнению М. Альера, нашей стране сейчас крайне необходимо обеспечить быстрый рост производства. Вместе с тем он не исключил, что для достижения этих целей необходимо будет пойти и на непопулярные реформы (*МинПром* –

***

Правительство будет вынуждено опустить курс гривни, чтобы наполнить бюджет, считают эксперты.

После президентских выборов в СМИ стали появляться как тревожные сообщения о грядущей гиперинфляции и обесценивании национальной валюты, так и обнадеживающие – о том, что гривня сильна и далее будет укрепляться. Институт Горшенина провел экспертный опрос о стабильности национальной валюты в 2010 г.

Президент корпорации «Украинская промышленная энергетическая компания» А. Гиршфельд уверен, что стабильность гривни – в руках нового правительства. «Конечно, для того, чтобы «раскрутить» гиперинфляцию, много ума не надо. Мы были свидетелями того, как это было сделано в конце 2008 – начале 2009 г. Когда видимых предпосылок для этого не было – тем не менее, курс обвалился больше чем на сто процентов», – сказал он. В то же время, по мнению А. Гиршфельда, оснований для укрепления гривни тоже нет. «Потому что мы не имеем сегодня стабильных процессов по развитию нашей экономики, а тем более роста. Он связан только с некоторым оживлением рынков сырьевых отраслей, которые, в общем-то, являются мало доходными для Украины. Поэтому мой прогноз: поскольку другого экспортного потенциала, кроме как сырьевого, сегодня нет, правительство вынуждено будет опустить курс, чтобы наполнить бюджет», – считает А. Гиршфельд.

Он отметил, что правительство будет рассчитывать курс гривни, исходя в значительной степени из политической целесообразности.

Ведущий советник Европейского банка реконструкции и развития А. Усов отметил, что есть регуляторная и монетарная политика Национального банка, которая направлена на удержание валюты в рамках существующего коридора, однако существуют и объективные факторы, которые должны обязательно повлиять на соотношение курса национальной валюты и других валют. «Дело в том, что объем социальных выплат, который намечен на 2010 г., достаточно большой. Если я не ошибаюсь, речь идет о сумме, эквивалентной порядка двум миллиардам евро. Это первое. Второе: объем средств, которые государство должно выплатить бизнесу – в качестве погашения НДС экспортерам. В данный момент эта сумма колеблется между двадцатью и двадцатью пятью миллиардами гривень. Это в пересчете по нынешнему курсу тоже порядка двух миллиардов евро. То есть мы получаем ситуацию, когда государство должно откуда-то взять более четырех миллиардов евро. Понятно, что этих денег нет в готовом виде», – говорит А. Усов. При этом он отмечает, что «не очень понятна пока ситуация с МВФ – есть настроения со стороны правительства возобновить сотрудничество, но это выяснится в апреле, когда они приедут, и точных дат назвать нельзя. Кроме всего этого, существуют еще различные корпоративные обязательства

государственные – я имею ввиду субъектов, находящихся в полной государственной собственности, таких как «Нефтегаз Украины»». По его мнению, все вышеперечисленное может привести к включению печатного станка, что повлечет за собой негативные для национальной валюты последствия (*Гуляй-Поле (www.politua.su). – 2010. – 22.03*).